

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آینه معرفت

(فصلنامه علمی - پژوهشی فلسفه و کلام اسلامی)

سال شانزدهم، شماره ۴۹ / زمستان ۱۳۹۵

صاحب امتیاز:

دانشگاه شهید بهشتی

دانشکده الهیات و ادیان

مدیر مسئول:

دکتر محمد مهدی باباپور

سر دبیر:

دکتر محمد علی شیخ

مدیر داخلی:

دکتر زکریا بهارنژاد

اعضای هیئت تحریریه به ترتیب الفبا:

دکتر محمد ابراهیمی ورکیانی (استادیار دانشگاه شهید بهشتی)، دکتر سید علی اکبر افجه‌ای (استاد دانشگاه علامه طباطبائی)، دکتر رضا اکبریان (استاد دانشگاه تربیت مدرس)، دکتر محسن جوادی (دانشیار دانشگاه قم)، آیت الله دکتر سید حسن سعادت مصطفوی (دانشیار دانشگاه امام صادق)، دکتر حسن سعیدی (دانشیار دانشگاه شهید بهشتی)، دکتر محمد علی شیخ (استاد دانشگاه شهید بهشتی)، دکتر منوچهر صانعی (استاد دانشگاه شهید بهشتی) دکتر قربان علمی (دانشیار دانشگاه تهران)

همکاران علمی این شماره به ترتیب الفبا:

دکتر حسین اترک، دکتر سوسن آل رسول، دکتر محمد مهدی باباپور، دکتر زکریا بهارنژاد، دکتر محسن جاهد، دکتر اسماعیل دارابکلایی، دکتر میثم سفیدخوش، دکتر سید محمد اسماعیل سیدهاشمی، دکتر محمد شکری، دکتر فرج اله (علی) قاسمی، دکتر مرتضی سمنون، دکتر ابراهیم نوئی، دکتر حسین واله

مترجم چکیده‌ها:

دکتر محمد رضا عنانی سراب

ویراستار:

فروغ کاظمی

صفحه آرا:

مریم میرزایی

نشانی: تهران، اوین، دانشگاه شهید بهشتی، دانشکده الهیات و ادیان، دفتر مجله کد پستی: ۱۹۸۳۹۶۹۴۱۱

www.sbu.ac.ir/maaref/ayenehmarefat
E-Mail: ayenehmarefat@sbu.ac.ir

تلفکس: ۲۲۴۳۱۷۸۵ تلفن: ۲۹۹۰۵۶۹۴
چاپ و صحافی: چاپخانه دانشگاه شهید بهشتی

در تاریخ ۹۱/۱۰/۲۵ طی نامه ۲۰۵۱۳۹/۳/۱۸ رتبه علمی پژوهشی فصلنامه آینه معرفت توسط کمیسیون نشریات وزارت علوم و تحقیقات و فناوری تمدید اعتبار شده است.

فصلنامه آینه معرفت در سایت زیر به طور تمام متن قابل بازیابی است:

پایگاه استنادی علوم جهان اسلام www.ISC.gov.ir
پایگاه نشر دانش (پند) www.SCJ.sbu.ac.ir

سال نشر: ۱۳۹۵

قیمت تک شماره: ۵۰۰۰ تومان

توجه: مسئولیت مطالب و نظریات مطرح شده در مقاله‌های این فصلنامه برعهده نویسندگان آن است و چاپ آنها به معنای تأیید آنها نیست.

راهنمای نگارش مقالات

از نویسندگان محترم تقاضا می‌شود از ارسال مقالاتی که مطابق شیوه‌نامه نیست، خودداری فرمایند؛ صرفاً مقالاتی مورد ارزیابی قرار می‌گیرند که مطابق شیوه‌نامه نگاشته شده باشند.

۱. مشخصات نویسنده: نام و نام‌خانوادگی، مرتبه علمی و سازمان متبوع صاحب اثر (مؤلف / مترجم)، نشانی دقیق پستی و الکترونیکی و تلفن تماس در پایان مقاله آورده شود.
۲. تصمیم‌گیری در مورد چاپ مقاله‌ها توسط هیئت تحریریه و دو داور متخصص در بازه زمانی ۵ ماه صورت می‌پذیرد.
۳. مقاله در نشریه دیگر چاپ نشده یا همزمان برای سایر مجلات ارسال نشده باشد.
۴. مقالات دانشجویان در مقطع تحصیلات تکمیلی در صورتی برای داوری ارسال خواهد شد که نام استاد راهنما نیز ذکر شده باشد.
۵. موضوع مقالات: مقاله‌های ارسالی مرتبط با زمینه‌های تخصصی فلسفه و کلام اسلامی به زبان فارسی، پذیرفته می‌شود.
۶. اجزای مقاله: عنوان مقاله، چکیده فارسی و انگلیسی، کلید واژه‌ها، مقدمه، متن، نتیجه، ارجاعات توضیحی، منابع؛ مقاله در کادر مشخص شده مجله (راست، چپ و پایین ۴/۵ سانتیمتر و بالا ۶ سانتیمتر) و قلم زر ۱۳، حداکثر ۲۵ صفحه - تنظیم شود.
۷. دریافت مقاله فقط از طریق سامانه پند، سامانه مدیریت نشر به آدرس www.scj.sbu.ac.ir امکان پذیر است.
۸. معادل اصطلاحات و اعلام بلافاصله پس از اصطلاح یا نام در داخل پرانتز آورده شود.
۹. اعلام ناآشنا اعراب گذاری شود.
۱۰. منبع تبدیل سال‌ها از هجری به میلادی یا بالعکس: وستفلد، فردیناند و ادوارد ماهر، تقویم تطبیقی هزار و پانصد ساله هجری قمری و میلادی، مقدمه و تجدیدنظر از حکیم‌الدین قریشی، تهران، فرهنگسرای نیاوران، ۱۳۶۰.
۱۱. در پایان مقاله، نخست ارجاعات توضیحی آورده می‌شود که صرفاً شامل توضیحات ضروری است نه ارجاع به منابع.
۱۲. شیوه ارجاع به منابع: به جای ذکر منابع در زیرنویس یا پایان مقاله، در پایان هر نقل قول مستقیم یا غیرمستقیم مراجع مربوط، به این شکل داخل پرانتز قرار داده شود: (نام‌خانوادگی مؤلف، صفحه). چنانچه بیش از یک اثر از مؤلف ذکر شود، منبع به این شکل ارائه گردد: (نام خانوادگی مؤلف، عنوان مقاله یا کتاب، صفحه).

۱۳. فهرست الفبایی منابع (فارسی و غیرفارسی جدا):

- کتاب:

نام خانوادگی، نام (نویسنده)، عنوان کتاب، شماره جلد، نام مترجم یا مصحح و غیره، محل نشر، نام ناشر، سال نشر.

- مقاله:

الف) چاپ شده در مجموعه یا دایرةالمعارف :

نام خانوادگی، نام (نویسنده)، «عنوان مقاله»، نام مترجم، عنوان مجموعه یا دایرةالمعارف، اهتمام کننده، محل نشر، نام ناشر، سال نشر، صفحه‌ها.

ب) چاپ شده در مجلات:

نام خانوادگی، نام (نویسنده)، «عنوان مقاله»، نام مترجم، نام مجله، دوره یا جلد، شماره (فصل / ماه و سال)، صفحه‌ها.

ج) چاپ شده در روزنامه:

نام خانوادگی، نام (نویسنده)، «عنوان مقاله»، نام مترجم، نام روزنامه، شماره (روز و ماه و سال)، صفحه.

- سند:

نام سازمانی که سند در آنجا نگهداری می شود، شماره پرونده، شماره سند.

لطفاً میزان تحصیلات، رتبه و پایه علمی، محل کار دانشگاهی، شماره تلفن منزل و محل کار، تلفن همراه، نشانی، شماره کد یا صندوق پستی و پست الکترونیک خود را در برگه‌ای مجزا همراه مقاله ارسال نمایید.

فهرست مطالب

۷	تحلیل و تبیین «تحقق خارجی ماهیت»، حسین اسلامی - قاسم پورحسن	
۸	رنالیسم اشراقی؛ تأملی بر صدق و مطابقت در حکمت اشراق، سید محمد علی دیباجی - سیده حورا موسوی	
۹	بازنگری در باب ارتباط معرفت پیشینی و ضرورت، سید احمد غفاری قره باغ	
۱۰	چالش‌های پست مدرنیسم برای آموزه‌های اسلامی شیعی و راهکارهای مقابله با آن چالش‌ها، مهدی رحیمی - علی شیرخانی	
۱۱	بررسی تناقضات در نظریه تکوینی بودن جزای اخروی، محمد مهدی عموسلطانی - جعفر شاهنظری	
۱۲	نقد و بررسی ادعای احمد الکاتب در امامت جعفر، فاطمه جعفری - حسین اترک - مریم خوشدل روحانی	
۱۳	بررسی اصول اولیه فهم عرفی از منظر توماس رید، حسینعلی نصراللهی - عباس یزدانی	
	Analysis and Explanation of External Realization of Quiddity, Hossein Eslami- Ghasem Pourhassan	14
	Illuminative Realism; Reflections on Truth and Correspondence in Illuminative Wisdom, Sayed Mohammad Ali Dibaji- Seyedah Horra Mousavi	15
	Revising the Relationship between a Priori Knowledge and Necessity, Sayad Ahamd Ghaffari Gharabagh	16
	Challenges of Postmodernism to Teachings of Shia Islam and Strategies to Combat Them, Mahdi Rahimi-Ali Shirkhani	17
	Study of Contradictions in Theory of Genetic Nature of Eternal Punishment, Mohammad Mehdi Amo Soltani - Jafar Shahnazari	18
	Survey and Critique of Ahmad Al-Katib's Claim on Ja'afar's Emamat, Fatimah Jafari- Hossein Atrak- Maryam Khoshdel Rohani	19
	Study of Common Sense principles from Thomas Reid's Perspective, Hossein Ali Nasrollahi- Abbas Yazdani	20

تحلیل و تبیین «تحقق خارجی ماهیت»

حسین اسلامی*

قاسم پورحسن**

چکیده

در تفسیر معنای «اصالت وجود و اعتباریت ماهیت» دو نظریه عمده وجود دارد. گروهی بر آنند که هر چند آنچه حقیقتاً و بالذات ملاً خارج را پر کرده وجود است اما از آنجا که ماهیت چیزی جز تعین و نحوه وجود نیست، در خارج عین وجود و به تبع آن حقیقتاً موجود است. در نقطه مقابل گروهی معتقدند که آنچه حقیقتاً عالم عین را در بر گرفته است صرفاً حقیقت وجود است و ماهیات تنها نمود و تصویر وجود در پرده ذهن آدمی است. از دیدگاه نظریه اول، اتحاد وجود و ماهیت چیزی جز عینیت خارجی ماهیت با وجود نیست ولی از دیدگاه نظریه دوم، اتحاد ماهیت با وجود صرفاً به معنای صدق مفهوم ماهیت بر واقعیت خارجی است.

هر چند برخی عبارات صدرالمتألهین با نظریه دوم هماهنگ است اما نگاه همه جانبه به عبارات و مبانی صدرالمتألهین ما را به نظریه اول رهنمون می‌سازد. دو شاهد مهم گواه بر این ادعاست؛ تشبیه رابطه وجود و ماهیت با رابطه ذات و صفات حق تعالی و ادعای صدرالمتألهین مبنی بر انطباق ماهیت ذهنی با ماهیت خارجی در مبحث «وجود ذهنی»
کلیدواژه‌ها: اصالت وجود، اعتباریت ماهیت، عینیت ماهیت با وجود.

فصلنامه فلسفه و کلام اسلامی آینه معرفت
دانشگاه شهید بهشتی، زمستان ۹۵

Research Journal of Islamic Philosophy and
Theology of Shahid Beheshti University
کد مقاله: ۱۰۷۶۷

رنالیسم اشراقی؛ تأملی بر صدق و مطابقت در حکمت اشراق*

سید محمدعلی دیباجی**
سیده حورا موسوی***

چکیده

رابطه ذهن و عین مسئله‌ای است متعلق به حوزه معرفت‌شناسی که می‌تواند تعیین‌کننده دیدگاه رنالیستی یا ایده‌آلیستی یک فیلسوف باشد. در میان فلاسفه اسلامی، سهروردی با فاصله گرفتن از رنالیسم ارسطویی و با نقد الگوی تعریف حدی برای شناخت حقیقت اشیا در مکتب مشاء، مطابقت ماهوی و وحدت ماهوی ذهن و عین را به چالش می‌کشد و در نهایت در حکمت بحثی تنوری مماثلت عین و ذهن را با شناخت از طریق صفات مجموعه‌ای بنا می‌نهد. نظریه مماثلت، با اشکالی مهم مواجهه می‌شود که می‌توان از آن به عنوان اشکال درون‌نگری یا شائبه‌ایده‌آلیستی یاد کرد. این نوشتار با رویکرد به رابطه حکمت بحثی و حکمت ذوقی و با توضیح رابطه شهود با اصالت واقع، رنالیسم سهروردی را تحت عنوان «رنالیسم اشراقی» معرفی کرده و درصدد است نشان دهد که در دستگاه فلسفی سهروردی که نظریه مماثلت به جای مطابقت می‌نشیند، علاوه بر آنکه از جزمیت مطابقت ارسطویی دور می‌شود، می‌تواند از ایده‌آلیسم نیز فاصله بگیرد و الگویی منطقی-فلسفی برای رابطه شهود و امور واقع ارائه دهد.

کلیدواژه‌ها: صدق، مطابقت، رنالیسم اشراقی، ایده‌آلیسم، شهود، حکایت و مماثلت، ذهن و عین، شیخ اشراق.

* مقاله برگرفته از طرح تحقیق شماره ۲۲۰۲۲/۱/۰۳ است که با حمایت معاونت پژوهشی دانشگاه تهران (پردیس فارابی) انجام شده است.

دیباجی@ut.ac.ir
h.mousavi1993@gmail.com

** عضو هیئت علمی دانشگاه تهران - پردیس فارابی
*** دانش‌آموخته فلسفه و کلام اسلامی دانشگاه تهران - پردیس فارابی

بازنگری در باب ارتباط معرفت پیشینی و ضرورت

سیداحمد غفاری قره باغ *

چکیده

معرفت پیشینی دارای تعاریف زیادی در فلسفه غرب است که رایج‌ترین آنها استقلال توجیه گزاره از تجربه حسی است. تجربه در تعریف فوق باید به معنای تجربه حسی ظاهری، تعبیر شود؛ چرا که در غیر این صورت، این تقسیم از بین می‌رود و مصادق‌ی برای گزاره پیشینی باقی نمی‌ماند. ضرورت در محل بحث این مقاله، به معنای وجوب است که یکی از مواد ثلاث مطرح در علم منطق است. به نظر می‌رسد تفکیک پلنتینجا میان ضرورت عینی و قضیه‌ای، هر چند به لحاظ مفهومی قابل قبول است، لیکن به لحاظ مصادق‌ی ثمره‌ای ندارد. نویسنده معتقد است که میان معرفت پیشینی و ضرورت، رابطه ملازمه برقرار است؛ یعنی هر معرفت پیشینی لزوماً ضروری نیز است؛ لیکن این سخن که معرفت پسینی نمی‌تواند حاوی ضرورت باشد - ضرورت به معنای ماده، نه به معنای جهت - و ضرورت منحصر در معرفت پیشینی است، محل اشکال است، هر چند ضرورت به معنای جهت، تلازم با پیشینی بودن معرفت دارد.

کلیدواژه‌ها: معرفت پیشینی، ضرورت، تجربه، ضرورت عینی و قضیه‌ای.

چالش‌های پست مدرنیسم برای آموزه‌های اسلامی شیعی و راهکارهای مقابله با آن چالش‌ها

مهدی رحیمی*
علی شیرخانی**

چکیده

دوران پست مدرن دورانی است که عدم قطعیت، شاخصه اصلی معرفت‌شناسی آن است. مواجهه جامعه اسلامی شیعی با این عدم قطعیت‌ها در قالب‌های مختلفی بروز می‌کند. براین اساس، چالش‌های ایجاد شده از سوی پست مدرنیسم برای اسلام و راهکارهای مقابله با آن چالش‌ها، موضوع اصلی مقاله حاضر را تشکیل می‌دهد. در این خصوص، ضمن برشمردن چالش‌هایی چون نفی روایت برتر، نسیت معرفت، پلورالیسم، تاریخ‌مندی معنا و مفهوم حقیقت، رابطه زبان با متن و به متن آمدن حاشیه رانده شده‌ها و بیان وجوه مثبت و منفی هر یک از آنها، به بررسی این چالش‌ها و رابطه آن با اندیشه اسلامی پرداخته شده و در نهایت پیشنهادهایی برای نقش‌آفرینی در این دوره ارائه می‌شود. مقاله حاضر با بررسی چالش‌های برآمده از این جریان، در پی یافتن پاسخ به این پرسش است که مزیت‌ها و معایب اندیشه پست مدرن برای اسلام چیست و نقش‌آفرینی ما در جهان معاصر که به حاشیه رانده شده‌های فرهنگی و دینی نضج یافته‌اند، چسان باید باشد؟

نتیجه مشخص آنکه وجوه مثبت اندیشه پست مدرنیسم که تا حدودی در اندیشه ما مغفول مانده یا کمتر بدان بها داده می‌شد می‌تواند در حکم یک کاتالیزور برای اسلام در دنیای پست مدرن ایفای نقش کند. آنچه در ادامه بدان دست یافتیم حاکی از آن است که با نوفهمی و نوآوری در ساحات دین‌پژوهی، توجه به بینشی با جوهری معنوی تازه برای رهایی بشر از هیچ‌انگاری مثبت و منفی، توجه به تحولات جهان و باور به ظرفیت خود و با اعتبار بخشیدن به دیگری‌ها و تغییر خواست خود از منظری روان‌شناسانه به تاریخی، می‌توان امیدوار به ارائه نقشی شایسته در دوران پست مدرن شد.

کلیدواژه‌ها: پست مدرنیسم، اسلام شیعی، حقیقت، معرفت دینی، نسیت.

* دانش‌آموخته علوم سیاسی، عضو باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم، rahimi.guilani@chmail.ir
** عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم، rooz1357@gmail.com

فصلنامه فلسفه و کلام اسلامی آینه معرفت
دانشگاه شهید بهشتی، زمستان ۹۵

Research Journal of Islamic Philosophy and
Theology of Shahid Beheshti University
کد مقاله: ۱۲۷۳۳

بررسی تناقضات در نظریه تکوینی بودن جزای اخروی

محمد مهدی عموسلطانی*
جعفر شاهنظری**

چکیده

متکلمان و متألهین در مسئله تکوینی یا قراردادی بودن جزای اخروی، آراء و دیدگاه‌های متفاوتی ارائه نموده‌اند. برخی طرفدار تکوینی بودن و برخی مخالف آن هستند. ظاهر آیات و روایات نیز با هر دو دیدگاه تکوینی و قراردادی همسو است. از این رو برخی دیگر از محققان در این مسئله قائل به جمع هر دو نظر شده و به وجود هر دو قسم از جزا معتقد شده‌اند و به نحوی تناقض ظاهری آیات را پذیرفته‌اند. در این مقاله ضمن تبیین مسئله و طرح پرسش‌های مربوط، به بیان آرای حکیمان و متکلمان پرداخته شده و سرانجام دیدگاه تکوینی بودن جزای اخروی انتخاب و هر گونه جنبه اعتباری و قراردادی، ناصواب دانسته شده است و با تبیین اشکال جمع هر دو قسم از جزای تکوینی و قراردادی، راه حل تناقض ظاهری آیات را در تقریر صحیح و توجه به نظام توحیدی می‌داند و در نهایت پاسخی قرآنی، استدلالی و عرفانی برای حل این تناقض ارائه می‌گردد.

کلیدواژه‌ها: بهشت، جهنم، تجسم اعمال، جزای تکوینی، جزای قراردادی، آخرت.

mahdiamosoltani.63@gmail.com
jshanazari@yahoo.com

* دانشجوی دکتری دین پژوهی دانشگاه ادیان و مذاهب
** عضو هیئت علمی دانشگاه اصفهان گروه الهیات

تاریخ دریافت: ۹۵/۵/۸ تاریخ پذیرش: ۹۵/۷/۱۱

فصلنامه فلسفه و کلام اسلامی آینه معرفت
دانشگاه شهید بهشتی، زمستان ۹۵

Research Journal of Islamic Philosophy and
Theology of Shahid Beheshti University
کد مقاله : ۹۹۳۰

نقد و بررسی ادعای احمد الکاتب در امامت جعفر

فاطمه جعفری *

حسین اترک **

مریم خوشدل روحانی ***

چکیده

بحث از امامت به ویژه امامت امام زمان یکی از مباحث مهم و اساسی در مذهب شیعه است. دلایل عقلی و نقلی و تاریخی فراوانی برای اثبات این مهم وجود دارد که از جمله آنها می‌توان به دلایل نقلی چون آیه ۱۰۵ سوره انبیا و حدیث جابر و نقل‌های تاریخی نظیر آنچه حکیمه خاتون از ولادت آن بزرگوار بیان نموده‌اند، اشاره کرد. احمد الکاتب، نویسنده معاصر، در کتاب الإمام المهدی حقیقة تاریخیة أم فرضیة فلسفیة دلایلی نقلی، تاریخی و عقلی در انکار وجود امام زمان (عج) مطرح می‌کند که یکی از آنها ادعای امامت جعفر، برادر امام عسکری، است. وی مدعی است که امام عسکری فرزندی نداشته و جعفر پس از وی ادعای امامت کرده و شیعه نیز به ندای وی لبیک گفته است و بر امامت وی اجماع داشته است. در این مقاله به روش تحلیلی- انتقادی کوشش شده است که در ضمن شخصیت‌شناسی جعفر به شبهات احمد الکاتب پاسخ داده شود. در این مقاله، شخصیت‌شناسی جعفر نشان می‌دهد که وی شایستگی لازم را برای امامت نداشته و ادعای کاتب بر اجماع شیعه بر امامت جعفر نادرست بوده و دلایلی که وی بر آن اقامه کرده است، اثبات ادعای وی نیست.

کلیدواژه‌ها: امامت، حضرت مهدی (عج)، جعفر کذاب، کاتب.

f.jafarizn@gmail.com
atrakhossein@gmail.com
mk_rohani@yahoo.com

* دانشجوی دکتری معارف دانشگاه شهید بهشتی
** عضو هیئت علمی گروه فلسفه دانشگاه زنجان
*** عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی
تاریخ دریافت: ۹۴/۱۱/۲۱ تاریخ پذیرش: ۹۵/۵/۲۵

بررسی اصول اولیه فهم عرفی از منظر توماس رید

حسینعلی نصراللهی*
عباس یزدانی**

چکیده

هر ساختمان معرفتی به ناچار از پیش فرض‌هایی شروع می‌شود که صدقشان مسلم گرفته می‌شود. توماس رید معتقد بود پیش فرض‌های زیادی وجود دارند که عقلاء آنها را در زندگی خود مسلم فرض می‌کنند و معارف خود را بر فرض صحت آنها بنا می‌کنند. اهمیت این پیش فرض‌ها برای او به خصوص از این جهت بود که پاسخی برای شکاکیت هیومی فراهم می‌آورد. رید سعی کرد با روشی علمی این پیش فرض‌ها را که خود به آنها اصول اولیه فهم عرفی می‌گوید استقراء کند. هدف ما از این نوشتار بررسی و تشریح اصول اولیه فهم عرفی از منظر رید و بررسی نقش آنها در معرفت بشری و نیز تبیین ناچاری ما از پذیرش آنهاست. این کار را به روش تحقیق کتابخانه‌ای و از طریق مطالعه آثار مکتوب رید و نیز مکتوباتی که در نقد او نوشته شده است انجام می‌دهیم. سپس به وجه اهمیت این اصول از منظر رید خواهیم پرداخت و در بخش نتیجه خواهیم گفت بدون پذیرش اصول اولیه فهم عرفی، حجم عظیمی از معارفی که اذعان به آنها برای ما حیاتی است را از دست خواهیم داد.

کلیدواژه‌ها: اصول اولیه، توماس رید، فهم عرفی، مبنای‌گرایی، معرفت.

* دانشجوی دکتری فلسفه دین

h.a.nasrollahi@alumni.ut.ac.ir

** عضو هیئت علمی گروه فلسفه دین دانشکده الهیات دانشگاه تهران

a.yazdani@ut.ac.ir

Analysis and Explanation of External Realization of Quiddity

Hossein Eslami^{*}
Ghasem Pourhassan^{**}

Abstract

There are two main interpretations of the “fundamental reality of existence”. Some philosophers take the view that the real world is loaded with existence, but as quiddity is nothing more than the instantiation of existence, the two are identical. In contrast, there are other philosophers who argue that the world of reality is loaded by existence and quiddity is just an image of existence in the mind of human beings. According to the first theory, the unity of existence and quiddity is not but the real identity of the two. On the other hand, according to the second theory, the unity of these two means just the application of the concept of quiddity on reality. Although some statements of Sadrolmotalihin are in accord with the second theory, a comprehensive look on his philosophical principles and propositions leads us to the first theory. There are two significant types of evidence which confirm the claim: (1) similarity of the relationship which can be found between existence and quiddity with the relationship which exists between essence and qualities of the divine essence, and (2) Sadrolmalehin’s claim in his discussion of “mental existence” about the coincidence of mental quiddity with the quiddity which exists in the real world.

Key Terms: *fundamental reality of existence, relative nature of quiddity, identity of quiddity and existence.*

^{*} Alammah Tabatabaai University

h.eslami110@chmail.ir

^{**} Alammah Tabatabaai University

Illuminative Realism; Reflections on Truth and Correspondence in Illuminative Wisdom

Sayed Mohammad Ali Dibaji*
Seyedah Horra Mousavi**

Abstract

The relationship between subject and object is an epistemological issue which determines the realistic or idealistic position of a philosopher. Among Muslim philosophers, Suhrawardi moves away from Aristotelian realism and proposes a new theory called 'resemblance'. Denying the apprehension of the essence of things, he challenges the essential correspondence and advances the theory of the resemblance of the subject and object through gaining knowledge from trait complexes. An important problem with Suhrawardi's theory of resemblance is its idealistic approach and its introspective interpretations. The current study attempts to use the relationship between argumentative philosophy (rational philosophy) and intuitive philosophy (tasted philosophy) to refute the problem referred to above. The major argument is that Suhrawardi's illuminative realism which substitutes similitude for correspondence can move away not only from Aristotelian dogmatic correspondence but also from idealism and can put forth a logical philosophical model which can explain the relationship between intuition and reality.

Key Terms: *truth, correspondence, illuminative realism, idealism, intuition, resemblance, subject and object, Suhrawardi.*

* University of Tehran

** Tehran Farabi Campus

dibaji@ut.ac.ir

h.mousavi1993@gmail.com

Revising the Relationship between a Priori Knowledge and Necessity

Sayed Ahamd Ghaffari Gharabagh*

Abstract

A priori knowledge has many definitions in western philosophy; the most well known one is the independence of proposition's justification from sensory experience. Experience in the above definition should necessarily refer to sensory experience, otherwise, the distinction disappears and there remains no application for a priori statement. Necessity, in this article, means Vojoob which is considered as one of the three elements of a logical proposition. It seems that although Plantinga's separation between objective and propositional necessity is conceptually acceptable it lacks application. For the author of the present paper, there is an essential relationship between a priori knowledge and necessity, i.e. all of a priori knowledge is essentially necessary. But this claim that a posteriori proposition cannot imply necessity and that necessary knowledge is unique to a priori proposition is a false claim, although if we take necessity as modality, it will have correlation with a priori knowledge.

Key Terms: *a priori knowledge, experience, objective necessity, propositional necessity.*

* Theology and Philosophy Institute

yarazegh@yahoo.com

Reception date: 95/2/11

Acceptance date: 95/5/30

Challenges of Postmodernism to Teachings of Shia Islam and Strategies to Combat Them

Mahdi Rahimi*

Ali Shirkhani**

Abstract

Postmodernism is the start of an era which is signified with uncertainty as its main epistemological characteristic. The way the Shia Islamic society faces the challenge of uncertainty manifest itself in different ways. The present article aims to focus on the challenges that postmodernism has created for Shia Islam and proposes strategies to combat these challenges. To this end, the paper enumerates the challenges including the negation of the superior narration, pluralism, historicity of the concept of reality, the relation between language and text, the empowerment of the marginalized, and discusses their positive and negative sides in relation to the Islamic ideology. The paper concludes with a number of strategies proposed to combat the challenges of this era. The aim is to find a proper answer to the question of the advantages and disadvantages of this trend of thought to Islam, and the way we should play our role in a world in which the culturally and religiously marginalized trends of thought are on the rise. The specific conclusion is that the positive aspect of postmodernism, which have somehow been ignored or less valued in our system of thought, can act like a catalyst for Islam in the postmodern world. The major finding of the study is that through making renovation and innovation in some realms of religion, and figuring out new insights with a fresh spiritual substance to rescue mankind from positive and negative nihilism, considering world developments, believing in our capacity, validating others, and shifting our psychological demands to historical ones, we can hope to play a significant role in the postmodern era.

Key Terms: *postmodernism, Shia Islam, reality, religious knowledge, relativity, pluralism.*

* rahimi.guilani@chmail.ir

** Islamic Azad University, Qom Branch
Reception date: 95/6/23

rooz1357@gmail.com
Acceptance date: 95/9/6

Study of Contradictions in Theory of Genetic Nature of Eternal Punishment

Mohammad Mehdi Amo Soltani^{*}
Jafar Shahnazari^{**}

Abstract

Islamic theologians have set forth different ideas and opinions in relation to the question of whether eternal punishment is genetic or conventional. Some favor the genetic explanation and others oppose it. The Quranic verses and traditions appear to be consistent with both explanations. That is why a third group of researchers of this issue have confirmed both sides of the argument and have developed the belief in both types of punishments. In a sense they have accepted the apparently paradoxical verses. The present paper is an attempt to clarify the issue and the relevant questions, and to present the views expressed by the Islamic theologians in this regard. The position taken in this paper is that eternal punishment is genetic not conventional. Efforts are made to explain why the acceptance of the two types of eternal punishment conjointly is a false solution and why the correct solution lies in the correct interpretation of the seemingly paradoxical verses in the context of monotheism. The paper proposes a Quranic, theosophical and philosophical solution with aim of solving the problem.

Key Terms: *heaven, hell, embodiment of deeds, genetic punishment, conventional punishment, hereafter.*

^{*} Mazaheb Islamic University

mahdiamosoltani.63@gmail.com

^{**} University of Isfahan

jshanazari@yahoo.com

Survey and Critique of Ahmad Al-Katib's Claim on Ja'afar's Emamat

Fatemah Jafari*

Hossein Atrak**

Maryam Khoshdel Rohani***

Abstract

The Question of Imamatus, especially the Imamatus of the 12th Imam, is one of the most imperative issues in Shia Islam. There are numerous intellectual, traditional and historical arguments supporting the validity of Imamatus, among which we can refer to the following: verse 105 of Anbiya Sura, the Jaber Hadith, as well as historical accounts like Hakimah Khatoon's account of Imam-al-Mahdi's birth. Ahmad Al-Katib, the contemporary author, in his book Imam al-Mahdi has provided a number of traditional, historical and intellectual grounds to reject the existence of Imam al-Mahdi. He claims that Ja'afar, Imam al-Askari's brother, was his true successor and that Shia came to a unanimous agreement on his Imamatus. Adopting an analytical critical approach, the present paper tries to answer the questions raised by Ahmad Al-Katib through characterization of Ja'afar's personality. It is argued that Ja'afar was not qualified to be the next Imam, and that Ahmad Al-Katib's claims are unsubstantiated. In addition, the evidence provided does not adequately support Ahmad Al-Katib's stand.

Key Terms : *Imamatus, Hazrat Mahdi, Ja'afar the liar, scribe.*

*

** University of Zanjan

*** Shahid Beheshti University

f.jafari@znu.ac.ir

atrakhossein@gmail.com

mk_rohani@yahoo.com

Reception date: 94/11/21

Acceptance date: 95/5/25

Study of Common Sense principles from Thomas Reid's Perspective

Hosseinali Nasrollahi *
Abbas Yazdani**

Abstract

Every epistemic structure inevitably starts from postulates whose truth is taken a priori. Thomas Reid held the view that there are many postulates that sensible people assume to be true. They then build their knowledge on their basis. With a scientific method, he tried to infer these postulates which he called first principles of common sense, principles that underlie our nature, and form the basis upon which we conduct our daily interactions with others and the world. The present paper is aimed to explain these first principles with reference to Reid's works, and to examine the role they play in human knowledge and the inevitability of their postulation. The paper concludes with the explanation of the importance of these principles from Reid's point of view. The major conclusion is that without postulating these principles, we will lose a massive bulk of the knowledge we consider critical to acknowledge.

Key Terms: *first principles, Thomas Reid, common sense, foundationalism, knowledge.*

*

** University of Tehran

h.a.nasrollahi@alumni.ut.ac.ir

a.yazdani@ut.ac.ir

Reception date: 94/12/15

Acceptance date: 95/6/14